

Entelektüel düşünme eğilimi ve liderlik: Spor yöneticileri üzerine bir inceleme¹

Arif Özşarı²

²Mersin Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Mersin, Türkiye.

ÖZET

Bu araştırmada entelektüel düşünme eğilimi ile liderlik yönelimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 38 kadın, 162 erkek olmak üzere toplamda 200 kamu spor yöneticisi katılmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında entelektüel düşünme eğilimi ve çok yönlü liderlik yönelimleri ölçekleri kullanılmıştır. Araştırmada betimleyici istatistiğin yanı sıra, korelasyon ve çoklu regresyon analizi yöntemlerine başvurulmuştur. Araştırma bulguları: İlişkisel model kapsamında entelektüel düşünme eğilimi ile çok yönlü liderlik yönelimi arasında genel anlamda orta düzeyli, anlamlı ve pozitif ilişkiler bulunduğu; entelektüel duygudaşlığın yapısal liderlik ($\beta=.262$) ve insan kaynaklı liderlik ($\beta=.246$) üzerinde pozitif ve anlamlı etkileri bulunduğu; entelektüel farkındalığın yapısal liderlik ($\beta=.254$), insan kaynaklı liderlik ($\beta=.249$), politik liderlik ($\beta=.229$) ve karizmatik liderlik ($\beta=.414$) üzerinde pozitif ve anlamlı etkilerinin bulunduğu; entelektüel azimin ise yapısal liderlik ($\beta=.244$), insan kaynaklı liderlik ($\beta=.215$), politik liderlik ($\beta=.362$) ve karizmatik liderlik ($\beta=.233$) üzerinde anlamlı bir şekilde pozitif etkileri bulunduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak; entelektüel duygudaşlığın, yalnızca yapısal liderlik ve insan kaynaklı liderlik üzerinde pozitif ve anlamlı etkileri bulunmuşken; hem entelektüel farkındalığın hem de entelektüel azimin daha geniş bir etkileme gücüne sahip olduğu, yapısal liderlik, insan kaynaklı liderlik, politik liderlik ve karizmatik liderlik üzerinde pozitif ve anlamlı etkileri bulunduğu tespit edilmiştir. Araştırma bulguları, spor yöneticilerinin entelektüel farkındalık ve entelektüel azim başta olmak üzere entelektüel duygudaşlıkları geliştikçe, liderlik yönelimlerinin daha olumlu bir şekilde gelişmesinin sağlanabileceğini düşündürmektedir.

ANAHTAR KELİMELER

Entelektüel duygudaşlık, Entelektüel farkındalık, Entelektüel azim, Liderlik yönelimleri, Spor yöneticileri.

Intellectual thinking tendency and leadership: A study on sport managers

ABSTRACT

This study explored the correlation between intellectual thinking disposition and leadership orientations in public sports managers. The sample consisted of a total of 200 sports managers (38 women and 162 men). Intellectual thinking disposition and multifaceted leadership orientations were assessed via established scales. Data analysis involved descriptive statistics, correlation analysis, and multiple regression analysis. Examining the relationships within the model, we found moderate, positive, and statistically significant correlations between intellectual thinking disposition and overall leadership orientation. Intellectual affinity, a specific aspect of intellectual disposition, exerted positive and significant effects on both structural leadership ($\beta=.262$) and human-centered leadership ($\beta=.246$). Intellectual awareness had positive and significant effects on structural leadership ($\beta=.254$), human resource leadership ($\beta=.249$), political leadership ($\beta=.229$) and charismatic leadership ($\beta=.414$). Intellectual perseverance had significant positive effects on structural leadership ($\beta=.244$), human resource leadership ($\beta=.215$), political leadership ($\beta=.362$) and charismatic leadership ($\beta=.233$). In conclusion, while intellectual affinity only impacts structural and human resource leadership, both intellectual awareness and intellectual perseverance

¹Araştırma için Osmaniye Korkut Ata Üniversitesinin Fen Bilimleri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun 04/04/2022 tarih ve 2022/3/5karar sayısı ile etik kurul onayı alınmıştır. Ayrıca Gençlik ve Spor Bakanlığı Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan araştırma izni alınmıştır.

have a broader reach, significantly influencing all four leadership styles investigated: structural, human resource, political, and charismatic. This suggests that cultivating intellectual awareness and perseverance in sports managers could lead to a broader and more positive development of their leadership skills across various domains.

KEYWORDS

Intellectual affinity, Intellectual awareness, Intellectual perseverance, Leadership orientations, Sports managers.

Giriş

Entelektüel beceriler, insanın zihinsel etkinliği için önemli olan edinimleri ifade etmektedir (Voss vd., 1995). Shahnoza'ya (2019) göre entelektüel beceriler ile ilgili, alan yazında iki yaklaşım bulunmaktadır. Birinci yaklaşıma göre entelektüel beceriler, entelektüel gelişimin göstergelerinden biridir; ikinci yaklaşıma göre entelektüel beceriler, bağımsız olarak bilgi edinme aracı olarak kabul edilmektedirler. Elder ve Paul'a göre ise hayat döngüsü içinde mantıklı bir şekilde akıl yürütmek için düşünce alanında gerekli entelektüel standartların bulunduğunu ve bu standartların bireylerin her alanda ve konuda daha etkin düşüncelerini sağlayacağını, kelimelerin vakalara uygun şekilde nasıl kullanılacağını anlamlandırmak, her dilde iyi düşünmek ve tüm içerik üzerinden mantıklı bir sonuca varmak için esas olduğunu ifade etmişlerdir. Onlara göre makul yaşam için insanların düşüncelerini açık, doğru, ilgili, anlamlı, mantıklı olacak şekilde yapılandırmaları gerekir. Bu yapılanma, insanların günlük yaşamlarının bir parçası olarak düzenli olarak kullanmaları gereken çok daha geniş bir entelektüel standartlar dizisinin bir parçasını oluşturur (Elder ve Paul, 2013).

Düşünme eğilimleri, entelektüel değişim için son derece etkilidir (Bouhnik ve Carmi, 2012). Düşünce, entelektüel sürece dayalı yetenek gerektiren bir süreçtir (Çalışkan ve Doğan, 2022). Yoldaş ve Merç'e (2018) göre eleştirel düşünebilenler evrensel entelektüel özelliklere sahiptirler. Entelektüel düşünme, eleştirel düşünme yetisinin temelini oluşturmaktadır (Yıldırım, 2022). Eleştirel düşünme, fikirler üzerine düşünmemizi sağlayan bir üst düşünme becerisidir (Çalışkan ve Doğan, 2022). Eleştirel düşünmeyi, entelektüel bir beceri olarak da ifade edebiliriz (Özdemir, 2005). Entelektüel düşünme eğiliminin, eleştirel düşünme becerisi ile iç içe geçtiğini ifade etmek te mümkündür.

Paul ve Elder'e (2001) göre eleştirel düşünmenin temel ilkesi adil fikirli eleştirel zihinsel faaliyetlerdir. Yani bireylerin düşüncelerinde kişisel duygulara ve bencil çıkarlara yer vermeden mantıklı ve adil bir şekilde düşünmesidir. Bu düşünce şekli topluma ve toplumu oluşturan bireylere adil bir şekilde davranmayı gerektirir. Onlara göre adil fikirli eleştirel düşüncenin geliştirilmesi vazgeçilmez bir unsurdur. Elder ve Paul (1998) eleştirel düşünme, entelektüel özelliklerin geliştirilmesi" isimli eserlerinde eleştirel düşünmenin bir dizi beceriden daha fazlası içerdiğini vurgulamakla kalmayıp eleştirel düşüncenin aynı zamanda geliştirilmesi gereken entelektüel özellikler barındırdığını ve bu özellikler arasında entelektüel alçakgönüllülük, cesaret, empati, azim ve inanç gibi kavramlar içerdiğini ifade etmektedirler. İnsanların düşünce tarzlarını anlamada entelektüel duygudaşlık, bir zorluğu alt etmede entelektüel azim gibi entelektüel eğilimlerin ortaya çıktığı ifade edilebilir (Yıldırım, 2022). Entelektüel düşünme veya teşvik, kişilerin fikirlerini takip ederek, kişilerin eski varsayımlarını sorgulamaları ve sorunların çözümü noktasında yeni bakış açıları geliştirme konusunda zorlamayı içerir. Aynı zamanda bireysel değerlendirme, akıl hocalığı, koçluk ve diğer benzer faaliyetler yoluyla her bir takipçinin ihtiyaçlarını karşılamayı gerektirir (Belle, 2014). Nitekim liderlik özellikleri sergileyen bireylerin kişi, grup ya da toplulukları etkiledikleri bir gerçektir. Bu nedenle takipçilerin mantıklı ve makul yönelimler sergileyen liderlere ihtiyaçları olduğu düşünülebilir. Derin'e (2017) göre entelektüel bireyler, birikimleriyle toplumlara yön verebilen bireylerdir.

Liderlik üzerine yapılan araştırmalar, sürekli değişen çok boyutlu küreselleşmiş bir dünyada önemli bir akademik ve profesyonel uğraş haline gelmiştir (Gandolfi ve Stone, 2018). Kişiler, tek başına gerçekleştiremedikleri hedefler için kendilerine yol haritası çizecek kişiye yani bir lidere

ihtiyaç duyarlar. Liderlik yönelimleri, mantıklı ve makul kullanıldığında grup birliğinin sağlanması ve iş kapasitesi bakımından önemli farklar oluşturabilir (Dursun vd., 2019). Günümüz iş ortamında başarıya ulaşmak için kritik öneme sahip hem teoride hem de uygulamada var olan çeşitli liderlik yönelimleri mevcuttur (İgbinakhasse ve Naidoo, 2019). Bu yönelimler yapısal, insan kaynaklı, politik ve karizmatik yönelim şeklinde sınıflandırılabilir. Yapısal liderlik yöneliminde, mantıksal düşünme ön plana çıkarılır ve ortaya çıkan problemlerin sonuçlarından bireyler sorumlu tutulur. İnsan kaynakları liderlik yöneliminde, insanların duygularına önem verilir ve desteklenirler, aynı zamanda kişiler gruba dâhil edilme konusunda teşvik edilirler. Politik liderlik yönelimi gösteren bireylerin ikna kabiliyetleri yüksektir ve insanları harekete geçirebilen yetenekli kişilerdir. Karizmatik liderlik yönelimi gösteren bireyler ise iletişimi güçlü, açık görüşlü ve başkalarına ilham veren özellikler bulunmaktadır (Bolman ve Deal, 1991; Akt. Güler vd., 2020).

Kamu yöneticileri, devletin her kademesinde kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan kamu görevlileridir (Aderibigbe ve Olla, 2014). Liderlik, kamu yönetimi alanında önemli bir yer teşkil etmektedir (Şahin vd., 2015). Kamu yöneticilerinin liderliği uygulamak için yalnızca pratik ve entelektüel becerilere değil, aynı zamanda liderliğin gerçekte ne olduğuna dair pratik ve entelektüel anlayışa da ihtiyaçları vardır (Fairholm, 2014). Liderlik becerilerinden yoksun kamu yöneticilik uygulamalarının önce astlara, sonra kuruma ve dolayısıyla yönetimin çevresindeki tüm faktörlere ve kamu sistemi üzerinde negatif etkileri oluşabilmektedir (Özsalmanlı, 2005). Bu nedenle kamu spor yöneticilerinin liderlik uygulamalarının, teorik ve pratik becerilerinin inşası sürecinde entelektüel düşünme becerilerinin etkili olduğu düşünülmektedir. Kamu spor yönetiminin öncelikli amacı topluma hizmet sunmaktır. Kamu spor yönetiminin görevleri doğrultusunda (Özsarı, 2021) spor yöneticilerinin entelektüel birikim ve eğilimleri sonucunda sergileyecekleri liderlik yönelimlerinin tespitinin önem arz ettiği ifade edilebilir. Nihayetinde spor yöneticileri, spor kurumlarında görev yapan bireyler başta olmak üzere toplumu oluşturan bireylerin spora yönlendirilmesinde liderlik etmektedirler. Dolayısıyla bu yönlendirme sırasında ortaya koydukları liderlik yönelim tarzlarının bilinmesinin de oldukça önemli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırma ile kamu spor yöneticileri kapsamında entelektüel düşünme eğilim ile liderlik yönelimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. İlgili yazın incelendiğinde spor yöneticileri örnekleminde entelektüel düşünme eğilimi ve liderlik yönelimlerinin birlikte araştırıldığı herhangi bir araştırmaya ulaşılamamıştır. Dolayısıyla bu araştırma sonuçlarının ilgili yazına yapacağı katkılardan dolayı önemli olduğu düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırma Deseni

İlişkisel tarama modelleri değişkenler arasındaki birlikte değişimin varlığını veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir (Karasar, 2019, s.114). Yürütülmüş olan bu araştırmada ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırma modeli kapsamında oluşturulmuş olan hipotezler aşağıda sunulmuştur.

H₁: Entelektüel duygudaşlığın yapısal liderlik üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkisi bulunmaktadır.

H₂: Entelektüel duygudaşlığın insan kaynaklı liderlik üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkisi bulunmaktadır.

H₃: Entelektüel duygudaşlığın politik liderlik üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkisi bulunmaktadır.

H₄: Entelektüel duygudaşlığın karizmatik liderlik üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkisi bulunmaktadır.

H₅: Entelektüel farkındalığın yapısal liderlik üzerinde üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkisi bulunmaktadır.

H₆: Entelektüel farkındalığın insan kaynaklı liderlik üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkisi bulunmaktadır.

H₇: Entelektüel farkındalığın politik liderlik üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkisi bulunmaktadır.

H₈: Entelektüel farkındalığın karizmatik liderlik üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkisi bulunmaktadır.

H₉: Entelektüel azimin yapısal liderlik üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkisi bulunmaktadır.

H₁₀: Entelektüel azimin insan kaynaklı liderlik üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkisi bulunmaktadır.

H₁₁: Entelektüel azimin politik liderlik üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkisi bulunmaktadır.

H₁₂: Entelektüel azimin karizmatik liderlik üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkisi bulunmaktadır.

Araştırmanın Etik İzni

Araştırma için Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi'nin Fen Bilimleri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun 04/04/2022 tarih ve 2022/3/5 karar sayısı ile etik kurul onayı alınmıştır. Ayrıca Gençlik ve Spor Bakanlığı Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan araştırma izni alınmıştır.

Araştırma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu araştırmaya gönüllü olarak katılım sağlayan 38 (% 19) kadın, 162 (% 81) erkek olmak üzere toplamda 200 kamu spor yöneticisi oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Entelektüel Düşünme Eğilimi Ölçeği

Ölçek, Yoldaş ve Merç (2018) tarafından geliştirilmiş olup, üç alt boyut ve otuz maddeden meydana gelmektedir. Ölçek, beşli likert tipindedir. Ölçeğin bu araştırmada hesaplanan Cronbach's Alfa (α) değerleri: Entelektüel duygudaşlık boyutu (1-12 madde): .804, Entelektüel farkındalık boyutu (13-23 madde): .867, Entelektüel azim boyutu (24-30 madde): .745, ölçek geneli Cronbach's Alfa (α) değeri: .918 olarak hesaplanmıştır.

Çok Yönlü Liderlik Yönelimleri Ölçeği

Dursun vd. (2019) tarafından geliştirilen ölçek dört alt boyut ve maddeden meydana gelmektedir. Ölçek, beşli likert tipindedir. Ölçeğin bu araştırmada hesaplanan Cronbach's Alfa (α) değerleri: Yapısal liderlik boyutu (1-4 maddeler): .728, İnsan kaynaklı liderlik boyutu (5-9 maddeler): .811, Politik liderlik boyutu (10-14 maddeler): .796, Karizmatik liderlik boyutu (15-19 maddeler): .806, ölçek geneli ise .902 olarak bulgulanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında entelektüel düşünme eğilimi bağımsız, çok yönlü liderlik yönelimleri ise bağımlı değişken olarak ele alınmıştır. Araştırma ölçekleri basıklık ve çarpıklık değerlerine bakılmış ve normallik varsayımı sağlanmıştır. Çalışmada betimleyici istatistiğin yanı sıra, ölçeklerin ortalama puanlarını hesaplanmış, ilişkisel model çerçevesinde Pearson korelasyon ve çoklu regresyon analizlerine yer verilerek araştırma modeli kapsamında oluşturulmuş olan hipotezler istatistik programı ile sınanmıştır.

Bulgular

Tablo 1 Demografik özelliklere ait bulgular

		N	%
Cinsiyet	Kadın	38	19.0
	Erkek	162	81.0
Kadro unvanı	İl müdürü	5	2.5
	Şube müdürü	77	38.5
	İlçe müdürü	56	28.0
	Yurt müdürü	47	23.5
	Hizmet müdürü	8	4.0
	Sporcu Eğt. Mrk. Müdürü	7	3.5

Eğitim durumu	Lisans	152	76.0
	Lisansüstü	48	24.0
	Toplam	200	100

Çalışmaya 38 kadın (% 19), 162 erkek (% 81) olmak üzere toplamda 200 birey katılmıştır. Kadro unvanı dağılımları ise il müdürü kadrosunda 5 birey (% 2.5), şube müdürü 77 birey (% 38.5), ilçe müdürü 56 birey (% 28), yurt müdürü 47 birey (% 23.5), hizmet müdürü 8 birey (% 4) ve Sporcu eğitim merkezi müdürü 7 birey (% 3.5) olarak gruplanmıştır. Eğitim durumu gruplaması ise lisans mezunu 152 birey (% 76), lisansüstü mezunu 48 birey (% 24) şeklinde gruplanmıştır.

Tablo 2 Araştırma ölçekleri skewness ve kurtosis değerlerine ilişkin sonuçlar

Entelektüel düşünme eğilimi ölçeği			Çok yönlü liderlik yönelimleri ölçeği		
	Skewness	Kurtosis		Skewness	Kurtosis
Entelektüel duygudaşlık	-.161	.705	Yapısal liderlik	-.609	.793
Entelektüel farkındalık	.153	-.414	İnsan kaynaklı liderlik	-.619	.175
Entelektüel azim	-.213	.647	Politik liderlik	-.247	-.357
			Karizmatik liderlik	-.249	.190

Tablo 2’de araştırma ölçekleri basıklık ve çarpıklık değerleri sunulmuştur. Tabachnick ve Fidell’e (2015, s.79) göre normal dağılımın iki unsuru çarpıklık ve basıklıktır. Tabloda da görüleceğe üzere çarpıklık ve basıklık değerleri +1 ile -1 aralığında dağılmaktadır; bu durum normal dağılım varsayımının kanıtlandığını göstermektedir.

Tablo 3 Korelasyon analizi sonuçları

N =200	Ort.	Ss.	1	2	3	4	5	6	7
Entelektüel duygudaşlık	4.25	.401	-						
Entelektüel farkındalık	4.17	.444	.725**	-					
Entelektüel azim	4.16	.458	.621**	.690**	-				
Yapısal liderlik	4.45	.443	.597**	.612**	.582**	-			
İnsan kaynaklı liderlik	4.43	.478	.561**	.576**	.540**	.588**	-		
Politik liderlik	3.93	.623	.282**	.400**	.452**	.474**	.472**	-	
Karizmatik liderlik	4.06	.559	.388**	.533**	.483**	.560**	.478**	.651**	-

** $p < 0.01$. 1: Entelektüel duygudaşlık, 2: Entelektüel farkındalık, 3: Entelektüel azim, 4: Yapısal liderlik, 5: İnsan kaynaklı liderlik, 6: Politik liderlik, 7: Karizmatik liderlik

Korelasyon türü ilişki aramalarında, değişkenlerin birlikte değişim katsayıları öğrenilmeye çalışılır (Karasar, 2019, s.115). Tablo 3’te sunulan entelektüel düşünme eğilimi ölçeğinin üç alt boyutu ile çok yönlü liderlik yönelimleri ölçeğinin dört alt boyutu arasında yapılan korelasyon analizi sonuçlarına göre; entelektüel düşünme eğilimi ölçeğinin alt boyutu olan entelektüel duygudaşlık ile liderlik yönelimleri ölçeğinin alt boyutları olan yapısal liderlik ($r=.597$), insan kaynaklı liderlik ($r=.561$), politik liderlik ($r=.282$) ve karizmatik liderlik ($r=.388$) arasında genel anlamda orta düzeyli, anlamlı ve pozitif ilişkiler bulgulanmıştır. Entelektüel düşünme eğilimi ölçeğinin alt boyutu olan entelektüel farkındalık ile liderlik yönelimleri ölçeğinin alt boyutları olan yapısal liderlik ($r=.612$), insan kaynaklı liderlik ($r=.576$), politik liderlik ($r=.400$) ve karizmatik liderlik ($r=.533$) arasında orta düzeyli, anlamlı ve pozitif ilişkiler tespit edilmiştir. Entelektüel düşünme eğilimi ölçeğinin diğer bir alt boyutu olan entelektüel azim ile liderlik yönelimleri ölçeğinin alt boyutları olan yapısal liderlik ($r=.582$), insan kaynaklı liderlik ($r=.540$), politik liderlik ($r=.452$) ve karizmatik liderlik ($r=.483$) arasında orta düzeyli ve pozitif ilişkiler tespit edilmiştir.

Tablo 4 Çoklu regresyon analizi sonuçları

1- Birinci kısım							p=.000 F ₍₃₋₁₉₆₎ = 54.291 D-W=1.899	R=.674 R ² =.454 Adj. R ² = .445
Model	B	Std. Hata	Beta (β)	t	p	VIF		
Sabit	1.188	.261	-	4.544	.000	-		
Entelektüel duygudaşlık	.289	.087	.262	3.313	.001	2.240		
Entelektüel farkındalık	.253	.085	.254	2.965	.003	2.627		
Entelektüel azim	.236	.073	.244	3.251	.001	2.028		
Bağımlı değişken: Yapısal liderlik								
2- İkinci kısım							p=.000 F ₍₃₋₁₉₆₎ = 43.138 D-W=2.153	R=.631 R ² =.398 Adj. R ² = .388
Sabit	1.130	.296	-	3.815	.000	-		
Entelektüel duygudaşlık	.294	.099	.246	2.969	.003	2.240		
Entelektüel farkındalık	.269	.097	.249	2.776	.006	2.627		
Entelektüel azim	.224	.082	.215	2.720	.007	2.028		
Bağımlı değişken: İnsan kaynaklı liderlik								
3- Üçüncü kısım							p=.000 F ₍₃₋₁₉₆₎ = 18.914 D-W=1.783	R=.474 R ² =.225 Adj. R ² = .213
Sabit	1.270	.437	-	2.903	.004	-		
Entelektüel duygudaşlık	-.169	.146	-.109	-1.156	.249	2.240		
Entelektüel farkındalık	.321	.143	.229	2.245	.026	2.627		
Entelektüel azim	.491	.122	.362	4.040	.000	2.028		
Bağımlı değişken: Politik liderlik								
4- Dördüncü kısım							p=.000 F ₍₃₋₁₉₆₎ = 29.537 D-W=1.885	R=.558 R ² =.311 Adj. R ² = .301
Sabit	1.042	.370	-	2.815	.005	-		
Entelektüel duygudaşlık	-.080	.124	-.057	-.645	.520	2.240		
Entelektüel farkındalık	.522	.121	.414	4.312	.000	2.627		
Entelektüel azim	.284	.103	.233	2.758	.006	2.028		
Bağımlı değişken: Karizmatik liderlik								

Tablo 4'te bağımsız değişken olan entelektüel düşünme eğilimi ölçeği ile bağımlı değişken olan çok yönlü liderlik yönelimleri ölçeği arasında yapılan çoklu regresyon analizi görülmektedir. VIF (variance inflation factor) değerlerinin 10' dan düşük olduğu için araştırma değişkenleri arasında, çoklu doğrusal bağlantı problemi olmadığı tespit edilmiştir. Aynı zamanda Durbin-Watson değeri modelde oto korelasyon olup olmadığını gösterir. Genellikle 1.5-2.5 civarında bir D.W. değeri otokorelasyon olmadığının kanıtıdır (Kalaycı, 2018, s. 267). Tablonun ilk kısmında sunulan model istatistiksel olarak anlamlıdır ($F_{(df=3,196)} = 54.291$; $p < .001$). Modelin R^2 değeri .454, düzeltilmiş R^2 değeri .445 olarak bulgulanmıştır. Bu sonuç entelektüel düşünme eğilimi bağımsız değişkeninin, çok yönlü liderlik yönelimleri bağımlı değişkenin alt boyutu olan yapısal liderlik boyutundaki değişimlerin yaklaşık % 45'ini açıkladığını göstermektedir. Beta göstergeleri göz önüne alınarak bu ilişkideki bağımsız değişkenlerin, bağımlı değişkeni etkileme gücüne bakıldığında; ilk olarak anlamlı pozitif etki entelektüel düşünme eğiliminin alt boyutu olan entelektüel duygudaşlık ($\beta = .262$) boyutunda, ikinci olarak pozitif etki entelektüel düşünme eğiliminin alt boyutu olan entelektüel farkındalık ($\beta = .254$) boyutunda, üçüncü olarak pozitif etki entelektüel düşünme eğiliminin alt boyutu olan entelektüel azim ($\beta = .244$) boyutundadır. Entelektüel düşünme eğiliminin, yapısal liderlik üzerindeki etkisini açıklamada entelektüel duygudaşlık, entelektüel farkındalık ve entelektüel azimin anlamlı bir şekilde pozitif yönde katkısı olduğu saptanmıştır.

Tablonun ikinci kısmında sunulan model istatistiksel olarak anlamlıdır ($F_{(df=3,196)} = 43.138$; $p < .001$). Modelin R^2 değeri .398, düzeltilmiş R^2 değeri .388 olarak bulgulanmıştır. Bu bulgu entelektüel düşünme eğilimi bağımsız değişkeninin, çok yönlü liderlik yönelimleri bağımlı değişkenin alt boyutu olan İnsan kaynaklı liderlik boyutundaki değişimlerin yaklaşık % 39'unu açıkladığını göstermektedir. Beta göstergeleri göz önüne alındığında ilk olarak anlamlı pozitif etki entelektüel düşünme eğiliminin alt boyutu olan entelektüel farkındalık ($\beta = .249$) boyutunda, ikinci olarak pozitif etki entelektüel düşünme eğiliminin alt boyutu olan entelektüel duygudaşlık ($\beta = .246$) boyutunda, üçüncü olarak pozitif etki entelektüel düşünme eğiliminin alt boyutu olan entelektüel azim ($\beta = .215$) boyutundadır. Entelektüel düşünme eğiliminin, insan kaynaklı liderlik üzerindeki etkisini açıklamada entelektüel farkındalık, entelektüel duygudaşlık ve entelektüel azimin anlamlı bir şekilde pozitif yönde katkısı olduğu tespit edilmiştir.

Tablonun üçüncü kısmında sunulan model istatistiksel olarak anlamlıdır ($F_{(df=3,196)} = 18.914$; $p < .001$). Modelin R^2 değeri .225, düzeltilmiş R^2 değeri .213 olarak bulgulanmıştır. Bu bulgu entelektüel düşünme eğilimi bağımsız değişkeninin, çok yönlü liderlik yönelimleri bağımlı değişkenin alt boyutu politik liderlik boyutundaki değişimlerin % 21'ini açıkladığını göstermektedir. Beta göstergeleri göz önüne alındığında ilk olarak anlamlı pozitif etki entelektüel düşünme eğiliminin alt boyutu olan entelektüel azim ($\beta = .362$) boyutunda, ikinci olarak pozitif etki entelektüel düşünme eğiliminin alt boyutu olan entelektüel farkındalık ($\beta = .229$) boyutundadır. Entelektüel düşünme eğiliminin, politik liderlik üzerindeki etkisini açıklamada entelektüel azim ve entelektüel farkındalığın anlamlı bir şekilde pozitif yönde katkısı olduğu tespit edilmiştir.

Tablonun dördüncü kısmında sunulan model istatistiksel olarak anlamlıdır ($F_{(df=3,196)} = 29.537$; $p < .001$). Modelin R^2 değeri .311, düzeltilmiş R^2 değeri .301 olarak bulgulanmıştır. Bu bulgu entelektüel düşünme eğilimi bağımsız değişkeninin, çok yönlü liderlik yönelimleri bağımlı değişkenin alt boyutu olan Karizmatik liderlik boyutundaki değişimlerin % 30'unu açıkladığını göstermektedir. Beta göstergeleri göz önüne alındığında ilk olarak anlamlı pozitif etki entelektüel düşünme eğiliminin alt boyutu olan entelektüel farkındalık ($\beta = .414$) boyutunda, ikinci olarak pozitif etki entelektüel düşünme eğiliminin alt boyutu olan entelektüel azim ($\beta = .233$) boyutundadır. Entelektüel düşünme eğiliminin, karizmatik liderlik üzerindeki etkisini açıklamada entelektüel farkındalık ve entelektüel azimin pozitif katkısı bulunduğu anlaşılmıştır. Çoklu regresyon analizi sonuçları göz önünde bulundurulduğunda araştırma modeli kapsamında oluşturulmuş olan H_3 ve H_4 desteklenmezken, diğer hipotezlerin tamamı desteklenmiştir.

Tartışma

Kamu spor yöneticilerinin katılımlarıyla gerçekleştirilen bu çalışma ile entelektüel düşünme eğilimi ile (entelektüel duygudaşlık, entelektüel farkındalık, entelektüel azim) liderlik yönelimleri (yapısal, insan kaynaklı, politik, karizmatik) arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma ölçeklerinden elde edilen ortalama değerlere bakıldığında spor yöneticilerinin entelektüel düşünme eğilimi ve çok yönlü liderlik yönelimleri düzeylerinin iyi seviyede olduğu tespit edilmiştir.

Entelektüel düşünme eğilimi ölçeğinin alt boyutu olan entelektüel duygudaşlık ile liderlik yönelimleri ölçeğinin alt boyutları olan yapısal liderlik, insan kaynaklı liderlik, politik liderlik ve karizmatik liderlik arasında genel anlamda orta düzeyli, anlamlı ve pozitif ilişkiler bulgulanmıştır. Entelektüel düşünme eğilimi ölçeğinin alt boyutu olan entelektüel farkındalık ile liderlik yönelimleri ölçeğinin alt boyutları olan yapısal liderlik, insan kaynaklı liderlik, politik liderlik ve karizmatik liderlik arasında orta düzeyli, anlamlı ve pozitif ilişkiler tespit edilmiştir. Entelektüel düşünme eğilimi ölçeğinin diğer bir alt boyutu olan entelektüel azim ile liderlik yönelimleri ölçeğinin alt boyutları olan yapısal liderlik, insan kaynaklı liderlik, politik liderlik ve karizmatik liderlik arasında orta düzeyli, anlamlı ve pozitif ilişkiler tespit edilmiştir. Kısaca ifade etmek gerekirse, entelektüel düşünme eğilimi ölçeği ile çok yönlü liderlik yönelimleri ölçeği arasında genel anlamda orta düzeyli, anlamlı ve pozitif bir ilişki bulunduğu söylenebilir (Tablo 3).

Araştırmanın çoklu regresyon analizi bulgularına göre, entelektüel duygudaşlığın yapısal liderlik ve insan kaynaklı liderlik üzerinde pozitif etkileri bulunduğu; entelektüel farkındalığın yapısal liderlik, insan kaynaklı liderlik, politik liderlik ve karizmatik liderlik üzerinde pozitif ve anlamlı etkilerinin bulunduğu; entelektüel azimin ise yapısal liderlik, insan kaynaklı liderlik, politik liderlik ve karizmatik liderlik üzerinde anlamlı bir şekilde pozitif etkileri bulunduğu tespit edilmiştir. Kısaca ifade etmek gerekirse, entelektüel duygudaşlığın, yalnızca yapısal liderlik ve insan kaynaklı liderlik üzerinde pozitif ve anlamlı etkileri bulunmuşken; hem entelektüel farkındalığın hem de entelektüel azimin daha geniş bir etkileme gücüne sahip olduğu, yapısal liderlik, insan kaynaklı liderlik, politik liderlik ve karizmatik liderlik üzerinde pozitif ve anlamlı etkileri bulunduğu tespit edilmiştir (Tablo 4).

İlgili yazında entelektüel düşünme eğilimi ile (entelektüel duygudaşlık, entelektüel farkındalık, entelektüel azim) çok yönlü liderlik yönelimleri (yapısal, insan kaynaklı, politik, karizmatik) arasındaki ilişkinin incelendiği herhangi bir araştırmaya ulaşılmamıştır. Ancak entelektüel düşünme eğilimi ve liderlik yönelimlerinin farklı çeşitli değişkenler ile birlikte değerlendirildiği araştırmalara rastlamak mümkündür. Örneğin entelektüel düşünme eğiliminin temel unsuru olan eleştirel düşünme eğilimi ile empatik eğilim arasında pozitif bir ilgileşim bulunduğu ve bireylerin eleştirel düşünme eğilimleri arttıkça empati eğilimlerinin de arttığı tespit edilmiştir (Çalışkan ve Doğan, 2022). Sosyal etkileşim yoluyla entelektüel becerilerin kazanılmasında olumlu sonuçlara Voss vd. (1995)'nin çalışmalarında rastlamak mümkündür. Bu bulguyu doğrular nitelikte diğer bir bulgu Yıldırım'ın (2022) araştırmasında görülmektedir. Entelektüel düşünmenin iletişimi başlatma ve sürdürme aynı zamanda işbirliği üzerinde önemli bir katkısının olduğu saptanmıştır. Okuyan'ın (2021) çalışmasında katılımcıların entelektüel düşünme eğilimi puanları arttıkça, çevre etiği farkındalık puanlarının da arttığı sonucuna varılmıştır. Şahin ve Bülbüloğlu (2021) üniversite öğrencilerinin katılımlarıyla yürütmüş oldukları araştırmalarında öğrencilerin entelektüel düşünme eğilimlerinin, nomofobiden olumsuz olarak etkilendiğini tespit etmişlerdir. Özdemir (2018) okul yöneticilerinin katılımlarıyla yürütmüş olduğu araştırma sonucunda liderlik yönelimi ile politik beceri arasında pozitif bir ilgileşim bulunduğunu, yöneticilerin liderlik yönelimlerinde politik becerinin önemli bir etmen olduğunu rapor etmiştir. Amhar vd. (2022) araştırmalarında öğretmenlerin entelektüel düşünme becerilerinin öğrencilerin yazma becerisi üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğunu rapor etmişlerdir. Yoldaş ve Yıldırım (2023) ilkökul yöneticilerinin entelektüel düşünme eğilimleri ile yaratıcı liderlikleri arasında yüksek düzeyli ve pozitif bir korelasyon tespit etmişlerdir. Öğretmen adaylarının eleştirel düşünceleri ile liderlik yönelimleri arasında pozitif bir ilgileşim saptanmıştır (Özdemir vd., 2018). 44 kuruluştaki 179 bireyden alınan verilerin analizi sonucunda, yüksek performanslı çalışma sistemi ile dönüşümcü liderlik arasında pozitif bir ilişki ortaya çıkmıştır (Han vd., 2018). Öğretmen adaylarının liderlik yönelimleri ile bireysel değerleri arasındaki ilişkinin incelendiği diğer bir araştırmada, bireysel güç ve başarı değerlerinin yapısal, sembolik ve politik liderliğin yordayıcıları olduğu tespit edilmiştir (Cansoy ve Tofur, 2017). De Vries vd. (2010) bir kamu kuruluşunun 279 çalışanı ile yürütmüş oldukları araştırma sonucunda karizmatik liderlik özellikleri gösteren bireylerin çoğunlukla iletişim kanallarının açık olduğunu ve bireyler ile üst düzey iletişim kurduklarını belirtmişlerdir. Kim ve Toya (2019) Japonya'da üst düzey örgüt yöneticilerinin katılımlarıyla yürütmüş oldukları araştırma sonucunda karizmatik liderlik yöneliminin örgütte hizmetleştirmeyi uygulama ve yükseltmede kritik bir rol oynadığını ifade etmişlerdir. Choi (2006) karizmatik bir lider davranışının, takipçiler arasında daha net rol algıları, gelişmiş görev performansı, daha fazla iş tatmini, daha güçlü kolektif kimlik ve grup bağlılığı, daha fazla örgütsel vatandaşlık davranışını teşvik ettiği ileri sürmüştür. Özkan ve Yaman (2023) amatör spor kulüpleri yöneticilerinin bireysel özellikleri ile empati seviyelerinin insan kaynaklı, politik, yapısal ve karizmatik liderlik yönelimlerinin yordayıcısı oldukları bilgisini paylaşmışlardır.

Yukarıdaki bölümde entelektüel düşünme eğilimi ve liderlik kavramlarının çeşitli şekillerde işlendiği araştırma sonuçları sunulmaya çalışılmıştır. Bir lider, belirli bir kitleyi yönlendirebilmeli, çeşitli liderlik tarzları arasından seçim yapma becerisini gösterebilmeli ve ardından bunu kitleye mantıklı bir şekilde uygulayabilmelidir (Val ve Kemp, 2012). Sethuraman ve Suresh (2014) liderliğin sadece doğuştan gelen bir özellik olmadığını, aynı zamanda sonradan da geliştirilebileceği yönündeki modern teorinin doğrulandığını ifade etmişlerdir. Araştırma sonuçları göz önünde bulundurulduğunda bireylerin entelektüel düşünme eğilimlerinin geliştirilmesi ile liderlik yönelimlerine katkı sağlanacağı ifade edilebilir.

Sonuç ve Öneriler

Sonuç olarak; entelektüel düşünme eğilimi ile çok yönlü liderlik yönelimleri arasında genel anlamda orta düzeyli ve pozitif bir ilgileşim bulunduğu; entelektüel duygudaşlığın yapısal liderlik ve insan kaynaklı liderlik üzerinde pozitif etkileri bulunduğu; entelektüel farkındalığın; yapısal

liderlik, insan kaynaklı liderlik, politik liderlik ve karizmatik liderlik üzerinde pozitif etkileri bulunduğu; entelektüel azimin ise yapısal liderlik, insan kaynaklı liderlik, politik liderlik ve karizmatik liderlik üzerinde anlamlı bir şekilde pozitif etkileri bulunduğu tespit edilmiştir. Araştırma bulguları, spor yöneticilerinin entelektüel farkındalık ve entelektüel azim başta olmak üzere entelektüel duygudaşlıkları geliştikçe, liderlik yönelimlerinin daha olumlu bir şekilde gelişmesinin sağlanabileceğini düşündürmektedir.

Araştırmanın sonunda öneri olarak, kamuya ait spor kurumlarında görev yapan iş görenlerin entelektüel kapasitelerinin ve liderlik özelliklerinin gelişimine yönelik çeşitli hizmet içi eğitimler yapılabilir. Ayrıca farklı çalışma gruplarının katılımlarıyla çeşitli araştırmalar gerçekleştirilebilir.

Kaynaklar

- Aderibigbe, A.M., & Olla, J.O. (2014). Towards a theoretical definition of public administration. *Public Administration*, 65(3), 65-70. www.iosrjournals.org
- Amhar, Sabrina, R., Sulasmi, E., Saragih, M. (2022). Student critical thinking skills and student writing ability: The role of teachers' intellectual skills and student learning. *Cypriot Journal of Educational Science*, 17(7), 2493-2510. <https://doi.org/10.18844/cjes.v17i7.7683>
- Belle, N. (2014). Leading to make a difference: A field experiment on the performance effects of transformational leadership, perceived social impact, and public service motivation. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 24(1), 109-136. <https://doi.org/10.1093/jopart/mut033>
- Bouhnik, D., & Carmi, G. (2012). E-learning environments in academy: Technology, pedagogy and thinking dispositions. *Journal of Information Technology Education: Research*, 11(1), 201-219. <https://doi.org/10.28945/1698>
- Cansoy, R., & Tofur, S. (2017). Examining the relationship between teacher candidates' individual values and leadership orientations. *Journal of Education and Practice*, 8(2), 101-113. <https://iiste.org/Journals/index.php/JEP/article/view/35078/36080>
- Choi, J. (2006). A motivational theory of charismatic leadership: envisioning, empathy, and empowerment. *Journal of Leadership & Organizational Studies*, 13(1), 24-43. <https://doi.org/10.1177/10717919070130010501>
- Çalışkan, B.B., & Doğan, R. (2022). Hemşirelik öğrencilerinin, eleştirel düşünme becerilerinin karar verme, empatik eğilim ve becerileri üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Journal of Medical Sciences*, 3(2), 116-122. <https://doi.org/10.46629/JMS.2022.83>
- Derin, N. (2017). Yöneticilerin, entelektüel liderlik düzeylerinin örgütsel yaratıcılığa katkısı: Malatya özel hizmet işletmelerinde bir araştırma. *Social Sciences*, 12(2), 102-117. <https://doi.org/10.12739/NWSA.2017.12.2.3C0160>
- De Vries, R. E., Bakker-Pieper, A., & Oostenveld, W. (2010). Leadership=communication? The relations of leaders' communication styles with leadership styles, knowledge sharing and leadership outcomes. *Journal of Business and Psychology*, 25, 367-380. <https://doi.org/10.1007/s10869-009-9140-2>
- Dursun, M., Günay, M., & Yenel, İ.F. (2019). Çok yönlü liderlik yönelimleri ölçeği (ÇYLYÖ): Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi*, 2(2), 333-347. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/mana/issue/49147/596370>
- Elder, L., & Paul, R. (1998). Critical thinking: Developing intellectual traits. *Journal of Developmental Education*, 21(3), 34-35. <https://www.jstor.org/stable/42785286>
- Elder, L. & Paul, R. (2013). Critical thinking: Intellectual standards essential to reasoning well within every domain of human thought. *Journal of Developmental Education*, 36(3), 32-33. <https://www.jstor.org/stable/24613989>
- Fairholm, M. R. (2004). Different perspectives on the practice of leadership. *Public Administration Review*, 64(5), 577-590. <https://doi.org/10.1111/j.1540-6210.2004.00405.x>
- Gandolfi, F., & Stone, S. (2018). Leadership, leadership styles, and servant leadership. *Journal of Management Research*, 18(4), 261-269. www.indianjournals.com/ijor.aspx

- Güler, B., Dursun, M., & Günay, M. (2020). Spor lisesi öğrencilerinin liderlik yönelimlerinin incelenmesi. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 576-587. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/intjces/issue/59193/728343>
- Han, J. H., Liao, H., Taylor, M. S., & Kim, S. (2018). Effects of high-performance work systems on transformational leadership and team performance: Investigating the moderating roles of organizational orientations. *Human Resource Management*, 57(5), 1065-1082. <https://doi.org/10.1002/hrm.21886>
- Igbinakhase, I., & Naidoo, V. (2019). Global leadership competencies and orientations: Theory, practice, and future implication. In *Contemporary Multicultural Orientations and Practices for Global Leadership* (pp. 59-79). IGI Global. <https://doi.org/10.4018/978-1-5225-6286-3.ch004>
- Kalaycı, S. (2018). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistiksel teknikleri*. Ankara: Dinamik Akademi.
- Karasar, N. (2019). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel.
- Kim, S., & Toya, K. (2019). Leadership style required for the transition to servitization in Japan. *Journal of Manufacturing Technology Management*, 30(2), 335-352. <https://doi.org/10.1108/JMTM-02-2018-0034>
- Okuyan, M.A. (2021). *Fen bilgisi öğretmenlerinin entelektüel düşünme eğilimleri ile çevre etiği farkındalığı arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Manisa Celal Bayar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Özdemir, S.M. (2005). Üniversite öğrencilerinin eleştirel düşünme becerilerinin çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(3), 297-316. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tebd/issue/26123/275185>
- Özdemir, M. (2018). Liderlik yönelimi ve politik beceri arasındaki ilişkinin okul müdürlerinin görüşlerine göre incelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 19(1), 116-134. <https://doi.org/10.12984/eggeefd.347616>
- Özdemir, Y., Buyruk, H., & Güngör, S. (2018). Öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimi ile liderlik yönelimleri arasındaki ilişki. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 548-571. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.434785>
- Özkan, R., & Yaman, M. (2023). Amatör spor kulüpleri federasyonu yöneticilerinin liderlik yönelimleri, kişilik özellikleri ve empati düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *The Online Journal of Recreation and Sports*, 12(1), 55-70. <https://doi.org/10.22282/tojras.1201080>
- Özsalmanlı, A. Y. (2005). Türkiye’de kamu yönetiminde liderlik ve lider yöneticilik. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(13), 137-146. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/manassosyal/issue/49971/640595>
- Özsarı, A. (2021). Entelektüel sermaye ve örgütsel özdeşleşme ilişkisi: Bir kamu spor örgütü araştırması. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 349-364. <https://doi.org/10.25307/jssr.961153>
- Paul, R., & Elder, L. (2001). *Critical thinking: Tools for taking charge of your learning and your life*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall
- Şahin, A., Taşpınar, Y., Eryeşil, K., & Örselli, E. (2015). Kamu yönetiminde liderlik: Yönetici ve çalışanların liderlik algısı. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Dergisi*, 18(2), 73-96. <http://sbmyod.selcuk.edu.tr/sumbtd/article/view/334>
- Şahin, M., & Bülbüloğlu, S. (2021). The effects of nomophobic behavior of university students on their intellectual thinking tendency. *African Educational Research Journal*, 9(1), 197-204. <https://doi.org/10.30918/AERJ.91.21.032>
- Sethuraman, K., & Suresh, J. (2014). Effective leadership styles. *International Business Research*, 7(9), 165-172. <https://doi.org/10.5539/ibr.v7n9p165>
- Shahnoza, A. (2019). About one aspect of the development of students' intellectual skills using multimedia interactive tests. *European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences*, 7(12), 102-108. <https://www.idpublications.org/ejrres-vol-7-no-12-2019-special-issue/>
- Val, C., & Kemp, J. (2012). Leadership styles. *Pathways: The Ontario Journal of Outdoor Education*, 24(3), 28-31. https://www.coeo.org/wp-content/uploads/pdfs/Digital_Pathways/Pathways_24_3.pdf
- Voss, J.F., Wiley, J., & Carretero, M. (1995). Acquiring intellectual skills. *Annual Review of Psychology*, 46(1), 155-181. <https://doi.org/10.1146/annurev.ps.46.020195.001103>

- Yıldırım, A. F. (2022). Entelektüel düşünme eğiliminin sosyal medya kullanım amaçlarına etkisi: Üniversite öğrencileri üzerine bir alan araştırması. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(4), 1662-1671. <https://doi.org/10.33206/mjss.1119882>
- Tabachnick, B.G., & Fidell, L.S. (2015). *Çok değişkenli istatistiklerin kullanımı* (Çev: Mustafa Baloğlu). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Yoldaş, C., & Merç, A. (2018). Entelektüel düşünme eğilimi ölçeği geliştirme çalışması. *Electronic Turkish Studies*, 13(27), 1729-1740. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.14349>
- Yoldaş, C., & Yıldırım, R. (2023). The relationship between intellectual thinking tendencies and creative leadership of primary school administrators. *International Journal of Education and Literacy Studies*, 11(3), 294-305. <http://dx.doi.org/10.7575/aiac.ijels.v.11n.3p.294>

Extended Abstract

Intellectual skills encompass the mental tools needed for critical thinking, problem-solving, and adapting one's perspective. Reflection, a core aspect of intellectual growth, involves analyzing information and challenging existing assumptions. True intellectual leaders possess a drive for knowledge and help others do the same. They guide followers through mentorship, coaching, and personalized support. This type of intellectual leadership is vital because followers seek guidance from those who demonstrate logic and sound judgment. Within current business environments, success depends on leaders who can strategically employ various orientations – structural, people-centered, political, and charismatic. A structural approach prioritizes logic and accountability, while a people-centered approach emphasizes empathy and collaboration. Political leaders excel in persuasion and rallying support, while charismatic leaders inspire through communication and open-mindedness. Leadership is crucial in public administration; managers require not only technical skills but also a deep understanding of what leadership means in both theory and practice. Without leadership, public management suffers, causing ripple effects through the organization and wider public systems. Therefore, intellectual thinking skills are invaluable for public sports managers, helping them develop robust leadership strategies that combine both theoretical knowledge and practical implementation.

This study aimed to investigate the potential relationship between intellectual thinking dispositions and leadership orientations in the context of public sports organizations. A total of 200 employees (38 women, 162 men) from these organizations participated. The job title distribution included 5 Provincial Directors (2.5%), 77 Branch Managers (38.5%), 56 District Managers (28%), 47 Dormitory Managers (23.5%), 8 Service Managers (4%), and 7 Athlete Training Center Managers (3.5%). The study utilized the Intellectual Thinking Disposition Scale and the Multifaceted Leadership Orientation Scale to collect research data. The study employed descriptive statistics, correlation analysis, and multiple regression analysis. Results indicated moderate, significant, and positive relationships between intellectual thinking disposition and multifaceted leadership orientation in general. Specifically, intellectual emotionality positively influenced structural leadership ($\beta=.262$) and human resource leadership ($\beta=.246$). Intellectual awareness positively impacted all leadership orientations: structural ($\beta=.254$), human resource ($\beta=.249$), political ($\beta=.229$), and most strongly, charismatic leadership ($\beta=.414$). Lastly, intellectual perseverance also positively affected structural ($\beta=.244$), human resource ($\beta=.215$), political ($\beta=.362$), and charismatic leadership ($\beta=.233$). The study fills a unique gap in the existing literature, as it's the first to investigate how specific dimensions of intellectual thinking (intellectual empathy, awareness, and perseverance) influence various leadership orientations (structural, human-centered, political, and charismatic). This contribution to the field underscores the study's significance. In conclusion, the study highlights the selective influence of intellectual thinking components on leadership styles. Intellectual emotionality had positive, significant effects solely on structural and people-centered leadership. In contrast, both intellectual awareness and intellectual perseverance demonstrated a broader impact, positively influencing structural, people-centered, political, and charismatic leadership orientations. These findings emphasize the value of developing intellectual awareness and perseverance in sport managers, as these qualities appear linked to more versatile leadership capabilities. To foster such traits, public sports organizations should prioritize in-service training focused on intellectual development and leadership skills. Further research with diverse participant groups would expand our understanding of these relationships.